

Z kruhů C. S. P. S.

O tom západním sjezdu.

Přinesli jsme minule různé hlasy a náhledy projevované některými našimi časopisy o sjezdu západních řádů, odbývaném před třemi týdny v Omaze. Jak členové seznali, jeví se tu hlavně dva směry a dva náhledy. Dle jedné, zejména dle Dennice Novověku a dle Šotky bylo odbýván sjezdu a usnesení tu učiněná, totožným s odštěpením řádů západních. Poněkud jinak pojímají věc Volnost a New Yorkské Listy, které nepovažují roztržku za hotovou, ale obávají se, že může k rozštěpení dojít, i varují před ním a doufají, že se neuskuteční. Většina časopisů těch, posuzuje události nezáporně, padá v jeden veliký omyl a to jest, že hnutí vaníklé na západě po radikální opravě v Jednotě Č. S. P. S. připisují pouze a výhradně jen odporu členů západních, aby nemuseli platit o nějaký dolar více ročně na úmrtí, následkem většiny procenta úmrtnosti mezi členstvem východním.

Kdyby bylo toto poslednějším pravdou, pak by ovšem bylo jednání západních řádů neomluvitelným a přímo slopověstným. Pravdu toho, že mezi řády východními jest větší procento úmrtnosti, ovšem popírati nelze, neboť číslice mluví stejně a výslovně, avšak částka, o kterouž se jedná jest do roka tak nepatrná, dva neb nejvýše tři dolary ročně, že bylo by hřechem k vůli tomu ohtět snad podnikat nějaké kroky mimořádné. Proč ony časopisy do takového omylu padají, jest nám nepochopitelným. Nejednou, nýbrž při každé příležitosti, podaly řády západní osvědčení, proč o směry navrhované usilují a každé to osvědčení obsahovalo vysvětlení, že jedná se jim o udržení svých řádů, udržení Jednoty a další její rozkvět přibýváním členstva a to hlavně členstva mladého. Při každé příležitosti poukazovaly k tomu, že jejich řády místo zrůstání klesají a zejména, že naše mládež se řádů straní a jsouc méně nadšenou a více vypočítavou, vyhledává spolky jiných, kdež lepší výhody se jí naskytují. Poukazovaly vždy na nespravedlnost, jaká spočívá v tom, když stejné platy požadují se od všech členů bez ohledu na to, jak dlouhý průměrný věk k očekávání mají a dovozovali, že co na nespravedlnosti založeno jest, jest stavbou na písku, která nemůže míti trvání.

Některé časopisy a nepochopně že i mnozí členové Jednoty Č. S. P. S. na východě nechtě poznati a uvěřiti, že jsou na západě řády, kteréž stratily již skoro polovici veškerého svého členstva, kdežto mesitím zakládají se vedle nich neustále nové a nové spolky jiných jednot s občany, kteří by jinak všim právem měli býti členy Jednoty Č. S. P. S. Ne tedy nějaká závistivá šetrnost, vyplývající z většího procenta úmrtnosti na východě a tudíž rozmnožených platů na západě, nýbrž pouze jen snaha po zabezpečení dalšího rozkvětu a tím i budoucnosti a trvání Jednoty Č. S. P. S. jsou tou hlavní, zdali ne jedinou příčinou celého toho hnutí na západě. Připomenouti ovšem dlužno, že právě v té situaci jak jim se jeví, spatřují mnozí bratři západní a to všim právem, nutný a nevyhnutelný úpadek Jednoty Č. S. P. S. v budoucnosti. Nebudou-li naše řády doplňovány mladším dorostem, budeme-li přijímati pouze členy pokročilejšího stáří, musí pak úmrtí nesmírnou měrou zrůstati, až budeme vyčisti stárnutí a tu pak musí nevyhnutelně množit se úmrtí a platy takovou měrou, že odstraší nové členy od přistupování a starým nebude možno býti platů vydržeti a musí se tedy dát vyloučovati.

Ti, kdož v nerozumu svém nechtě nebespešit toto vidění, přehlídají jednu velice důležitou stránku a ta jest, že přistěhovalec z Čech nepřibývá, nýbrž ubývá a také i v budoucnosti ubývat bude. Podle údajů správ přibýlo do Spojených Států v roce 1891 11,758 Čechů, v roce 1892 již jen 8,533, v roce 1893 5,548, v roce 1894 3,536 a v roce 1895 klesl počet přistěhovačů z Čech na pouhých 1,607.

Může ovšem býti, že zlepšením poměrů zdejších aroste poněkud opět počet přistěhovačů, avšak nebude to nikdy měrou takovou, jako stěhovali se sem dříve a nebudeme tedy moci nikdy více počítati na značnější přibývání členstva ze řád těchto, nýbrž musíme vždy jen hleděti ku našemu vlastnému dorostu, abychom jim nejen své řady sesilovali, nýbrž abychom je s námi a mezi námi též udrželi. Důležitost důkladných oprav v rámci státní a udržení mladého členstva postřebly již dávno jiné spolky, kteréž nebyly původně na tom základě založeny. Seznaly, že spolky založené na základě spravedlivým, a rozšířeným placením na úmrtí dle stáří, lépe prospívají a mají zajištěnou budoucnost a trvání a proto spěchaly napravit, v čem při jejich zakládání bylo pochybeno, jestli to vůbec ještě možným bylo. Lesnici, Starobylí dělníci a jiné spolky anglické a mnohé jiné Jednoty cizojazyčné, Katolická Ústřední Jednota a i Bratrská Podporující Jednota, kterýmž oboum Jednota naše sloužila při zakládání za vzor, provedly změnu tuto. Před rokem zdálo se, že také i v Jednotě Č. S. P. S. v ohledu tom panuje jednomyslnost, neboť v tehdejšímu Organu Bratrstva, v každém čísle přinášeny různé projevy v tom směru, nalezájce jen nepatrného odporu, poněvadž v pravdě a skutečnosti nelze žádný rozumný důvod naproti tomu uvést. Jinak však soudil o věci minulý sjezd a není proto divu, že ve sklamaní svém mnohé řády západní chopily se toho posledního prostředku, který zdá se jim zbývat.

Jelikož z jednání sjezdu minulého shledaly, že řády východní jsou jednomyslně proti jakékoliv pokročilé opravě, nechtě jim snad vnucovati to, co by tyto nechtěly, aneb co za prospěšné pro sebe neuznávají a jediné co požadují jest vlastní samosprávu: odstranění toho, co osvědčilo se škodným a na překážku jejich zrůstu a dalšímu šíření i blahodárnému působení a zařazení takového, jaké jejich poměry a okolnosti vyžadují. Při tom nechtě porušovati jednotu, nýbrž ku všem ostatním a dalším účelům chtějí a hodlají setrvati nadále členy Jednoty Česko-Slovenských Podporujících Spolků. Od řádů východních ovšem bude záviseti, zdali na toto budou ohtět přistoupiti a celistvost Jednoty zachovati.

Zajímavými jsou některé úsudky oněch časopisů, které jedním dechem prohlašují, že otázka pojištění jest vlastně malichernou a k vůli té že by neměla býti mezi řády západními žádná nespokojenost, nýbrž že by tyto měly podrobiti se většině, kdežto z druhé strany nechtě připustiti, že by měla Jednota přivolit k tomu, aby si západní řády tuto malichernost upravili tak, jak to jejich poměry a prospěch Jednoty vyžaduje, ale ve věcech jiných aby zůstávaly nerozdílnou částí celé Jednoty. V této věci nemůže být cest dvou. Buď je pojištění hlavní věcí, aneb není. Jestli jest hlavní věcí, pak není žádnou nespravedlností, když státy západní požadují volnost, aby mohly si tuto věc opravit podle svých potřeb a okolností, nevnucujíce své náhledy řádům východním, nýbrž ponechávajíce jim úplně na vůli, aby si také tyto věci řídily tak, jak za dobré uznávají. Řády západní v té věci požadují volnost pro sebe i pro ně, a v tom není nic nespravedlivého. Naproti tomu, jestli pojištění není hlavní věcí, jestli ostatní účely Jed-

noty jsou důležitější nežli to pojištění, pak mají dojísta řády východní tím méně příčiny, aby k vůli malichernosti požadavku řádů západních svolení odpraly a celistvost Jednoty rašily.

Po našem náhledu není ta podpora úmrtím tím směrem, který Jednotu pohromadě drží. My máme za to, že k Jednotě Č. S. P. S. přistupovali členové k vůli jejím ostatním účelům, jako k vůli pojištění na život a že proto tím spíše měla Jednota zůstati celistvá a nerozborná, když to pojištění upraveno bude ku spokojenosti vůde dle různých potřeb a okolností. Ba naše přesvědčení jest, že Jednota Č. S. P. S. trvání může míti pouze jen tehdy, když otázka pojištění nebude s členstvem nerozlučně sloučena; vždyť nejlépe stojí a nejlépe prospívají pouze jen ty spolky, u nichž členstvo váže něco jiného, než pojištění na život. Může nám kdo pověditi jediný spolek všeobecný, bratrský a podpůrný, který pojištěn na život co vedlejší zařízení a bratrství co hlavní účel měl, aby poklesl? Zdáli není pravdou, že Zedníci, Zvišťní Bratři, Rytíři Pythiovi a podobné řády, u nichž bratrství je věcí hlavní, a pojištění na život věcí vedlejší, jehož se mohou účastniti a nemusí, prospívají se všech nejlépe, kdežto Jednoty, u nichž pojištění na život sloučeno jest nerozlučně s členstvím, a kde bratr přestává být bratrem a musí ihned vyloučen býti, jakmile nemůže na pojištění platiti, klesají a zánikají skoro tak rychle, jak se zakládají? To jest nám ujištěním, že jednota Č. S. P. S. může a bude lépe prospívati, když nebude klásti pojištění na život na prvé místo ve svém programu. Z těchto důvodů máme za to, že Úřadovna Národního Řádu měla by vyhověti žádosti vznesené k ní sjezdem řádů západních a že by všechny řády naše měly přistoupiti na upravení této otázky po způsobu navrženém, neboť spůsobem jiným ji dojísta k uspokojení všech upravit nelze.

Příležitost jaká se naskytovala při posuzování jednání řádů západních nedala si ujeti většina časopisů jež úsudky své o udalosti té přinesly ku nájezdu na red. t. l. Nejrozhodněji vyslovil se o tom ovšem Šotek a to nejednou, nýbrž několikrát, který klade všechnu vinu za nespokojenost na západě, k našim nohám. Dennice, na místo aby otevřeně promluvil, insinuje pouze a klade na první místo jméno red. t. l. co zástupce. Svornost příkládá polínko, uváděje že nespokojenost rostla, jsouc nepřímou rozdmýchována orgánem. New Yorkské Listy tvrdí, že Pokrok Západu rozkolu vždycky tajně stranil atd.

Svornosti a Dennici se ovšem nedivíme. Svornost nemůže odpustiti nám, že není Organem Jednoty Č. S. P. S. a vůbec orgánem kde které české Jednoty na světě. Ono jí nepostačí, že jest orgánem několika Jednot. Ono to hněte Svornost tím více, jelikož měla orgánat Č. S. P. S. již jisté. Když tak přátelsky se k nám tyto listy chovají, budiž nám dovoleno doznati, že Pokrok Západu, kterýž jak známo neuznával a neuznává, že který časopis všeobecný může sloužiti zájmům spolků jakým jest Č. S. P. S., nehodlal se nikdy ucházeti o Organství, byť i býval ve sjezdu minulém navržen. Až teprve když seznal, že Dennice nemá žádnou výhledku aby Organem se stala a že Organství padnouti má do besedného monopolistického pytle podnikavého nakladatele Aug. Geringra, když by Pokrok Západu se oň nehlásil, pak, a teprve pak, odhodlal se k podání též své nábdky. To, jak praveno, jest Svornosti dosti dobře známo a proto se nedivíme její jízlovosti. Proč by však měla Dennice Novověku na nás vržeti, proč by s pouhým blédě závisti, že dostal Pokrok co ona dostati žádným pádem nemohla, měla pravdu bít v tvář, to nevíme.

My se s našimi náhledy nikdy neztajili. Že jsme rozhodně pro opravy takové, aby Jednota Č. S. P. S., nejen na západě nýbrž všude, v celé zemi, mohla pokračovati a květat, jako květal v minulosti, to jest každému dobře známo a doufáme, že není snad pouhým vynášením se když dovolíme si osobovati část (a to největší část) zásluhy o rozšíření řádů Č. S. P. S. v Nebrasce a v jiné části západu vůbec. Vážn na druhé straně nikdo právem a pravdou nemůže vyčítati nám, že bychom byli příčinou sjezdu řádů západních, aneb tž podněcovali, aneb kdy k nějaké roztržce radili, (ač pravdou je, že s výsledky jeho úplně souhlasíme) a každý kdo tak nás podceňuje, dopouští se na nás klivdy a pomluvy, kteráž je tím šerednějším, an jsou přece na smadě a patrnými udalosti sjezdu předcházející.

Hnutí ve prospěch zavedení oprav důkladných, buď se svolením východních řádů aneb ne, vzalo vzniku ihned po sjezdu St. Paulském, jak známo, v Nové Praze, Minn. a v Cedar Rapids, Ia. a se v Omaze. V obou těch místech jest rozšíření našeho časopisu pranepatrné. My určitě nevíme, ale pochybujeme, že ku př. v řádu Mladých v Cedar Rapids, odkud první hlas se ozval, čítá mezi členstvem časopis náš 3 odběratele. Mezi tím, co z obou těch stran agitováno, vznikla zároveň agitace v Texasu a tam hned koncem prosince prohlásily řády na sjezdu Velkořádu svou neodvratnost a své odtržení a přece Pokrok Západu nemá tam skoro žádné odběratele. Kde vzor tomu opakuje se pomluva tato, jest úmysl přiznání: jedná se o štvaní proti Rosickému, kterýž překonal více štvaní podobných a překoná i tuto.

Šlechtemyslného bratra Geringra a spanilomyslného bratra Šnajdra, jímž to orgánství nejvíce lež v žaludku, i všechny jímž na tom zálež, ujišťujeme, že nám na podržení orgánství nezáleží ani šotka a jsme pohotově se téhož vzdáti okamžitě, když by uskutečnil se častěji opakovaný návrh náš a založen pravý a skutečný orgán, vydávaný a kontrolovaný úřadovnou. Nemáme ovšem Organ Bratrstva, jehož úvodníky jedinými byly by články: Bratři platte! Bratři proč neplatíte! Bratři musíte platit!!! a místo co by po ohláškách zbývalo vyplňovalo se povídačkami, nýbrž orgán skutečný, jehož obsah by cele věnován byl záležitostem řádovým a poučení o věcech spolkových.

Trhají se.

Pod tímto ohlavením přinesla Dennice Novověku zprávičku v č. 16 o sjezdu zástupců řádů západních. Dalo se očekávat, že tu a tam projevena bude nevole vůči usnesením západních řádů jednoty Č. S. P. S., avšak neočekával jsem, že v první řadě bude to D. N., bývalý to orgán milé Jednoty. Očekával jsem spíše po dobrém uvážení situace se strany redakce souhlas a uznání snah západu. Opak toho ale jeví se v článku onom, kde opět to otřepané novinářské diktátorství běře místo učeli. Východ, ja v počtu čtyřikrát silnějším než západ, má považovati dle onoho článku povolení k zorganizování západního obvodu pojišťujícího dle svých poměrů za rozbití Jednoty Č. S. P. S. Jak směšné, jak malicherné to předsudky od lidí zkušených a rozšafných. Malý hlouček "nespokojenců", mající za sebou as 1500 neb 2000 členův, jímž na myslit tane, zachrániti ten západ od úpadku a jehož účelem jest přivésti

do Jednoty sta, ba i tisíc mladých a zdravých členův, na západě usazených! Ten hlouček zástupců všech řádů na západě (ne tedy jenom z Nebrasky) existujících, který sešel se v Omaze a tak bratrsky, tak přátelsky a tak svorný v jednání ustanovil a přijmul usnesení, která vyhověti mají všem těm, již v západních státech k Jednotě patří a i těm, kteří jen pod takými podmínkami k Jednotě přistoupí, by byl příčinou úpadku nám všem tak milé celistvosti naší Jednoty? Nikdy!

Budete toho vinni vy tam na východě, zvláště vy páni učitelové českého lidu, kteří popřejete aneb uveřejňovati budete články, směřující vůči požadavkům západu, které jsou přímé, včasné a neodvratné a které dříve neb později předloženy vám býti musely, byste svorně a bratrsky o nich rozhodli.

Neuznáváme posud žádnou novou organizaci, nýbrž stojíme pevně a budeme státi do posledního dne určeného, co bratři jedné matky a očekávati budeme s napsnutou myslí váš rozsudek. "Zalostná" prý událost, přse D. N. ku konci onoho článku. Jaká to žalost a v čem pozůstává? Což vy tam na východě nejste a to upravití si své záležitosti, tak aby místo obývaním členův a větším procentem úmrtí, hleděli získati z těch tisícův, již kolem vás krouží, jisté procento, byste Jednotu naši bez pomoci západu pevně budovali? Což u vás již "úcel nesvětí prostředky"? Či chcete ponechávat neustále otěže v rukou jednotlivců, kteří národním požitkem a obchodní vypočítavostí ve vlastní a osobní prospěch uvádějí organizaci Č. S. P. S. v propast, kde jí hrozí zabynutí? Pakli ano, tedy bez dalších úvah ponechte jim rozhodnutí a oni ve svých "headquarters" vypracují následující rozřešení:

"S truchlivým srdcem se cítíme nuceni, Vám, bratři západní, oznámit, že jste se dle paragrafu platebních, v naší konstituci přijatých, provinili a za to od východních rychtářů uznáni jste vinnými, začez naší povinností jest, Vás odsouditi a z naší Jednoty Vás vymrstiti. Doufáme, že Vám Bůh všemohoucí odpustí, jakož i my za bratry východní Vám odpouštíme."

Následkem toho pak pošleme se jak raci o 40 roků zpět, kdy předkové naši začali, totiž s č. 1. do č. 2.

Až dosud neviděl jsem příčinu, proč by mělo zavedením záp. a vých. obvodu pojišťujícího způsobiti úpadek Jednoty. Jediný důvod posud uvedený br. Kirchmanem, byl, že jsme slabšími na rozdíl od dvou oddílů. Nepochopuji, proč východ, kde mají přes 9 tisíc členů a tak silně Čechoslovany obydlen jest, při každém ústupku, jež západ požaduje, tuče na buben a přivolává rozpadnutí Jednoty. Oproti tomu západ s hrtkou členstva se o úpadek nezmní, ba naopak, vrhá se v proud a lví silou pracuje o zachování Jednoty a rozmnožení co možná mladého členstva.

Někde něco vězí a to něco shnilého, o čemž nechci se šfe rozepisovati, až bude-li toho třeba.

S bratrským pozdravem

A. V. Kouba.

Irving Station, Pa. Veškeré Řády Č. S. P. S., jež žádají o milodary, jsou žádány, by podaly zprávu, na jakou nemoc bratr jest nemocen, neboť se stane, že dostanem žádost a není udáno proč žádá milodar a na jakou nemoc stáne. Za Řád Bratří Osvěta č. 153. Josef Lorenc, taj.

Volby.

Velkořád státu Iowa Č. S. P. S. zvolil sobě pro příst rok následující úřadníky: předs. Jos. Žbánek, doz. Vác. Kudrna, taj. V. J. Dvořák, účetník Jan Juza, pokladník a státní důvěrník Jan Tlustý.